

Hodnocení diplomové práce Evy Nýdlové Jaroslav Rudiš – pokus o portrét.

Coby „pokus“ diplomantka označuje skutečný pokus o portrét spisovatele, autora filmových scénářů, divadelních her, výkonného hudebníka, textaře atd. zřejmě a zejména také proto, že – jak řečeno v Úvodu – jej řadí mezi své oblíbenice, což jednak nemusí být (a nebývá) obvykle optimální nominace ke zdařilé prezentaci zvolené osobnosti, jednak varuje a nabádá k jisté obezřetnosti, čehož je si však diplomantka přes veškerou „zahleděnost“ do lákavé poetiky Rudišových próz vědoma; dojem (iluzi) „pokusu“ je podtržen i tím, že je představen J. Rudiš – autor především zprostředkovaně – prizmatem fikčního světa, analýzou (výběrem) tří dosti (ne-li zcela) odlišných prozaických textů.

Výše zmíněnému hrozícímu nebezpečí (až nekritické) „zamilovanosti“ do Rudišových textů však diplomantka úspěšně čelí právě dostatečně kritickou analýzou strukturních dominant Rudišových próz: jak téma, tak prostředí a ani postavy nepředstavuje sladkobolně, ale s překvapivou kritickou razancí, již, domnívám se, dokáže „přehlušit“ i nejednu svoji sympatii. Jest to pro mne důkazem autorčina hledání, že přes jakkoliv silné sympatie k jistým postavám i k jejich aktivitám je text práce proložen mnohokrát otázkami po smyslu těchto aktivit, usilovným poctivým a zodpovědným „píděním se“ po jejich příčinách, důvodech, zrodu, neboť – přijde mi – stávají se či jsou též otázkami autorčinými, zdrojem sympatie k autorovi může být i to, že jí (s prominutím!) promlouvá z duše (nebo do duše?).

Důraz tak diplomantka klade nejen na prezentaci etické stránky textů (témata, sdělení, konflikty, osudy), ale též na jejich možnou autenticitu, reálnost příčin i řešení: proč Rudiš píše právě o tomto! A proč právě takto! Co hledá? A hledá vůbec něco? Existuje to, oč postavy usilují? Jaký je svět kolem nás a jací jsme (můžeme být) my v něm? Rudišovi je čtyřicet pět let, snad jej lze považovat za reprezentanta „polistopadové“ literatury, člověka „nezatíženého“, „nepoznamenaného“, ale odpovědi konec konců znát nemusí či nezná, jakým je tedy autorem, spisovatelem, postavou on? A hledá i on? Jistě, lze ale v jeho textech sledovat, co je objektem jeho zájmu? I proto obhajují slovo „pokus“ v názvu práce – možno je vnímat i jako pokusnou výpravu autorky k vlastnímu „já“ prostřednictvím Rudišových textů. Diplomantce – zřejmě stejně, jako Rudišovi – nejde o „slet“ postaviček „postižených“ jakoukoliv výjimečností, anomálií, úchylkou či „úchylkou“, traumatem, zájem obou soustředí se spíše na smysl je-

jich jednání, činů, pro okolí případně extrémních, neobvyklých, netradičních. Petr, Katrin, „nereálný“ Bertrám z Nebe pod Berlínem, autista Fleischman, Patka, Zuzana z Grandhotelu, řádění vandalů, Ole, Frank, Malcolm, „zelené oči české dívky“ v Konci punku v Helsinkách nejsou toliko „postavami“, ale nositeli“ rozhodnutí, zkratů, omylů, tragedií, snů, pramálo pozornosti věnuje jejich autor líčení jejich zevnějšku, fyziognomie, oblečení, detailům prostředí atd. A jistou bezradnost nebo „nejistotu“ nad Rudišovými texty nalezneme i v autorkou nabízených (třebaže žel řídkých) reflexích kritických, tím výraznější výpovědní hodnotu však mají naopak její hodnocení vlastní.

Co práci vytýkám, je několik chyb v interpunkci a několik drobných neobratností formálních; akuzativ „DJe“ na s. 27 možno klidně psát jako „dýdžeje“.

Práci doporučuji k obhajobě, v klasifikaci váhám mezi hodnocením „výborně“ a „velmi dobře“.

V Plzni 14. 8. 2017

Jiří Staněk

